

SYTUACJA NA RYNKU PRACY
W POWIECIE ROPCZYCKO-SĘDZISZOWSKIM
THE SITUATION ON THE LABOUR MARKET
IN ROPCZYCKO-SĘDZISZOWSKI DISTRICT

BERNADETA FRYSZTAK

The University of Rzeszów (Poland)
e-mail: frysztak_bernadeta@o2.pl

ABSTRACT *This article is devoted to the analysis of the labour market in the district of Ropczycko-Sędziszowski and the situation of young people looking for employment. Unemployment among young people is a negative phenomenon, the consequences of which negatively affect the development of the district. Among the registered unemployed aged 18 - 25, special attention is paid to those with the status of "special situation on the job market", who remain unemployed for more than 12 months and require to take various activation actions. In addition, the situation is becoming worse because of the fact that often the first experience in the job market is the registration at the job office. A significant impact on the structure of youth unemployment are demographic changes and interest in undertaking further studies. The results of analysis were used from own statements based on the statistical reporting of the District Job Office in Ropczyce and the statistical database of the Central Statistical Office, including the information from the Local Data Bank.*

KEY WORDS: *young people, unemployment, labor market, activation actions.*

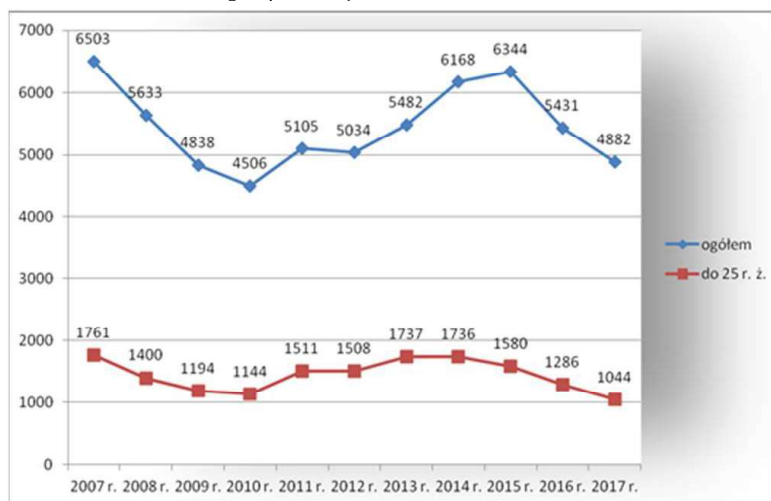
Wprowadzenie

Aktywizacja młodych ludzi, zwiększanie dostępu do rynku pracy poprzez dostosowywanie kwalifikacji i wykształcenia jest jednym z głównych wyzwań dla Powiatowego Urzędu Pracy w Ropczycach. W odniesieniu do lat ubiegłych sytuacja, w której osoby młode charakteryzowały się mniej korzystną pozycją na rynku pracy w stosunku do pozostałych grup wiekowych w powiecie, uległa stopniowej poprawie. Przyczyniły się do tego w znacznym stopniu działania w/w urzędu zmierzające do podniesienia aktywności społeczno-zawodowej młodych bezrobotnych oraz pozyskiwanie rezerw Funduszu Pracy będących w dyspozycji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Większość dokumentów krajowych, jak i unijnych (strategie, ustawy) traktuje o konieczności zadbania przez samorząd powiatowy o młody kapitał, dlatego zagadnienie to jest często przedmiotem dyskusji badawczych, zarówno od strony teorii, jak i praktyki.

Analiza rynku pracy w Powiecie Ropczycko-Sędziszowskim

Analizując rynek pracy na plan pierwszy wysuwają się dwa komponenty – podaż zasobów pracy (liczba ludności zainteresowana i gotowa wykonywać pracę) oraz popyt na siłę roboczą (liczba miejsc pracy którą oferuje lokalna gospodarka). Zaś sytuację osób młodych na lokalnym rynku pracy można scharakteryzować m.in. poprzez poziom zatrudnienia, poziom bezrobocia, czas pozostawania bez pracy czy formy zatrudnienia.

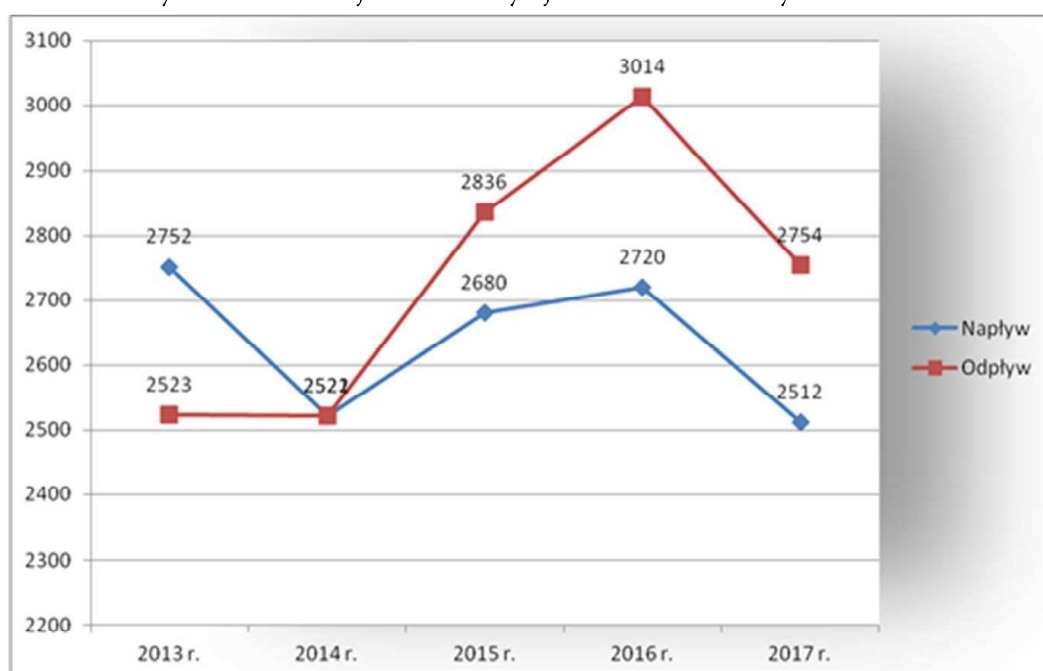
Wykres 1. Liczba osób bezrobotnych do 25 r. ż. względem liczby ogółem bezrobotnych w powiecie ropczycko-sędziszowskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Ropczycach.

W latach 2007 – 2008 liczba młodych osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy w Ropczycach była najwyższa, sięgała 1761 osób, co stanowiło 27% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. W kolejnych latach mimo spadku liczby zarejestrowanych osób młodych najtrudniejszy okres pod względem liczby zarejestrowanych przypadł na lata 2013 – 2014 gdzie osiągnął nawet ponad 31% udziału tej grupy w stosunku do ogółu osób bezrobotnych pozostających w ewidencji Urzędu Pracy. Lata następne aż do dnia dzisiejszego to proces spadku liczby młodych osób pozostających w ewidencji bezrobotnych, który aktualnie osiągnął 21,3%.

Wykres 2. Liczba rejestracji i wyrejestracji bezrobotnych do 25 r.ż.

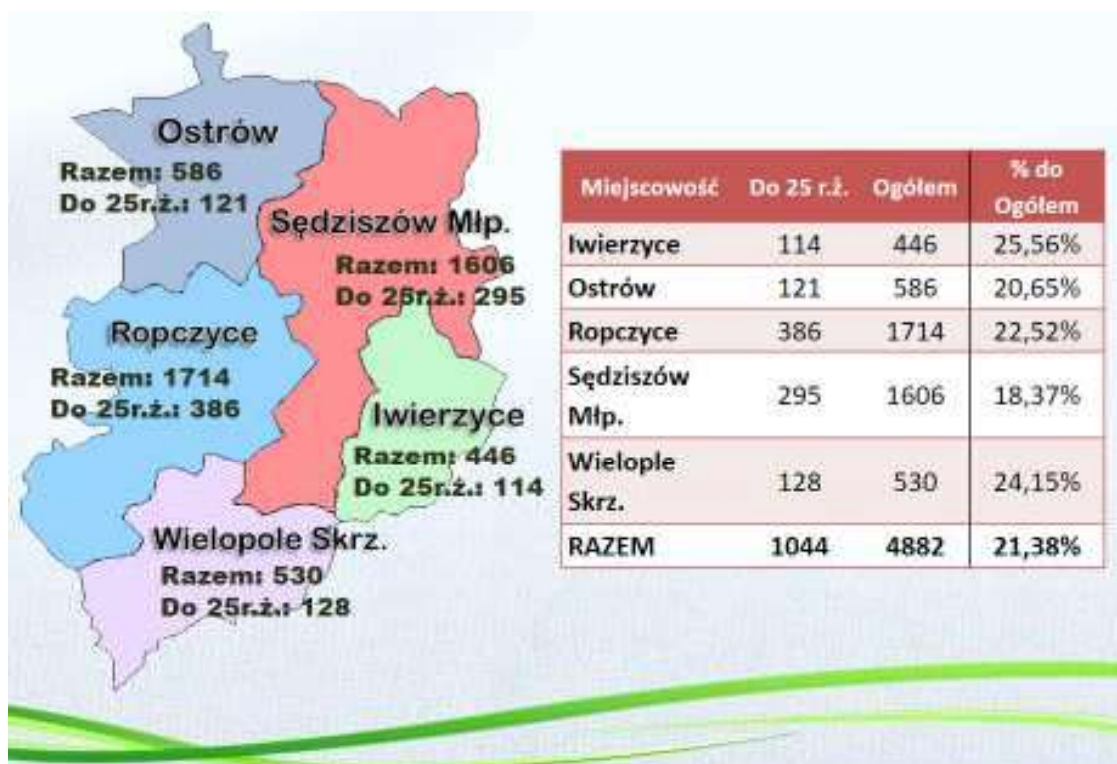
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Ropczycach.

Sytuacja, w której osoby młode jak i najstarsze charakteryzowały się mniej korzystną pozycją na rynku pracy w stosunku do grup pozostałych – w przypadku Powiatu Ropczycko-Sędziszowskiego, uległa stopniowej poprawie. Osoby młode mimo niewielkiego doświadczenia zawodowego często o niskich lub niepełnych kwalifikacjach corocznie zasilając szeregi bezrobotnych skutecznie konkurują z pozostałymi grupami wiekowymi.

Istotny wpływ na strukturę bezrobocia młodych mają zachodzące zmiany demograficzne oraz zainteresowanie podejmowaniem dalszej nauki. Nadal wysoka liczba młodych ludzi naszego powiatu podejmuje studia wyższe i tym samym, zarówno wśród ludności ogółem, jak i w poszczególnych grupach

bezrobotnych wzrasta odsetek osób legitymujących się dyplomami wyższych uczelni. Wśród młodych, odsetek takich osób wynosi 7,4% ogółu. W 2017 r. w urzędzie pracy zarejestrowało się 2512 osób do 25 roku życia, zaś z ewidencji bezrobotnych wyłączono 2754 osoby.

Wykres 3. Poziom bezrobocie ludzi młodych do 25 r.ż. względem ogółu bezrobotnych w powiecie ropczycko-sędziszowskim w podziale na gminy na koniec 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Ropczycach.

Liczba bezrobotnych ludzi młodych jak również zmiany poziomu bezrobocia w tej grupie, były i są uzależnione od struktury wiekowej ludności zamieszkałej na danym terenie – poziom bezrobocia zarówno w województwie jak i w naszym powiecie był zróżnicowany w poszczególnych latach i na koniec 2017 roku wynosił od 18% do 25%.

Czas pozostawania bez pracy wzrasta wraz z wiekiem bezrobotnych i obniża się wraz z podnoszeniem się poziomu wykształcenia.

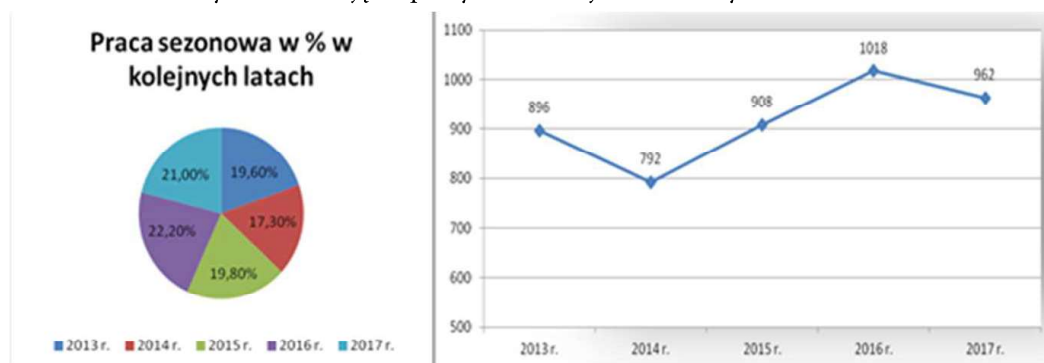
Przyczyny bezrobocia młodych ludzi

Najczęściej podnoszonym argumentem w kontekście bezrobocia młodzieży jest brak doświadczenia zawodowego. Na koniec 2017 r. wśród zarejestrowanych

bezrobotnych do 25 roku życia, najliczniejszą populację stanowiły osoby bez stażu pracy – ponad 60%.

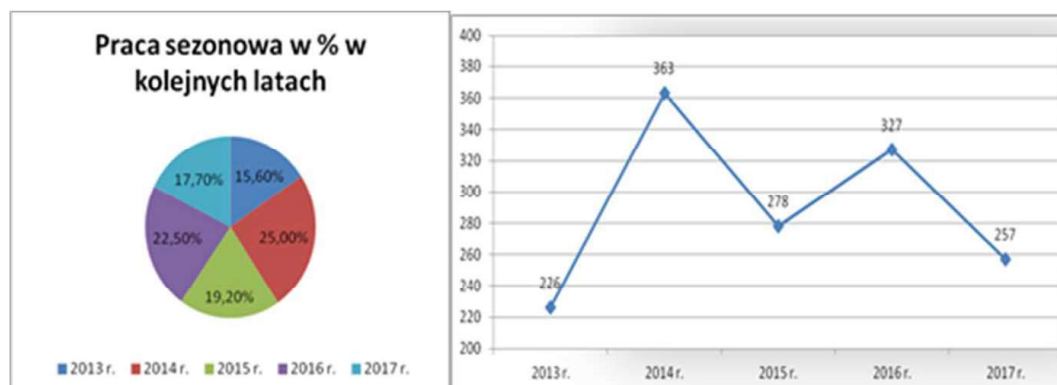
Jak już wspomniano w 2017 r. w urzędzie pracy w Ropczycach z ewidencji bezrobotnych wyłączono 2754 osoby. Najczęstszą przyczyną wyłączenia było podjęcie pracy ale też znaczący udział w zmniejszeniu liczby zarejestrowanych ludzi młodych miały wyjazdy za granicę.

Wykres 4. Podjęcia pracy sezonowej ludzi młodych do 25 r.ż.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Ropczycach.

Wykres 5 Wyjazdy za granicę ludzi młodych do 25 r.ż.

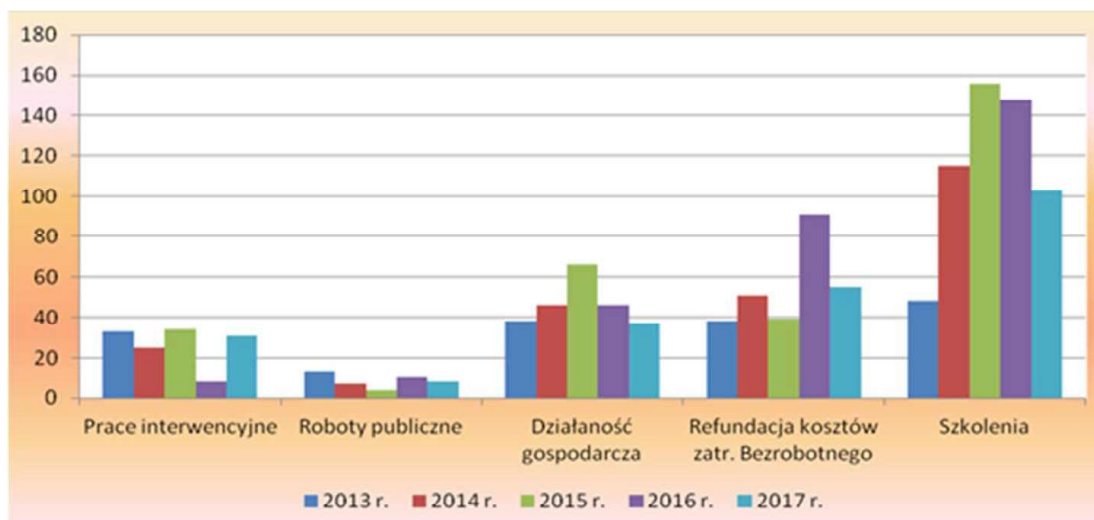
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Ropczycach.

Większość dokumentów krajowych jak i unijnych, takich jak strategie czy ustawy, mówią o konieczności działań zwiększających aktywność społeczną i zawodową, traktując młodzież priorytetowo, mającą na celu zadbanie o młody kapitał. Wysokie bezrobocie młodych w naszym powiecie stanowi jeden z ważniejszych problemów, z jakim musiał się zderzyć samorząd powiatowy. Koniecznym było i w dalszym ciągu jest podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie liczby młodych bezrobotnych.

Działania zmierzające do podniesienia aktywności społeczno-zawodowej

Wykres 6. Aktywność subsydiowana przez urząd pracy bezrobotnych do 25 r. ż.

Rok	Prace interwencyjne	Roboty publiczne	Działalność gospodarcza	Refundacja kosztów zatrudnienia bezrobotnego	Szkolenia
2013 r.	33	13	38	38	48
2014 r.	25	7	46	51	115
2015 r.	34	4	66	39	156
2016 r.	8	10	46	91	148
2017 r.	31	8	37	55	103

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Ropczycach.

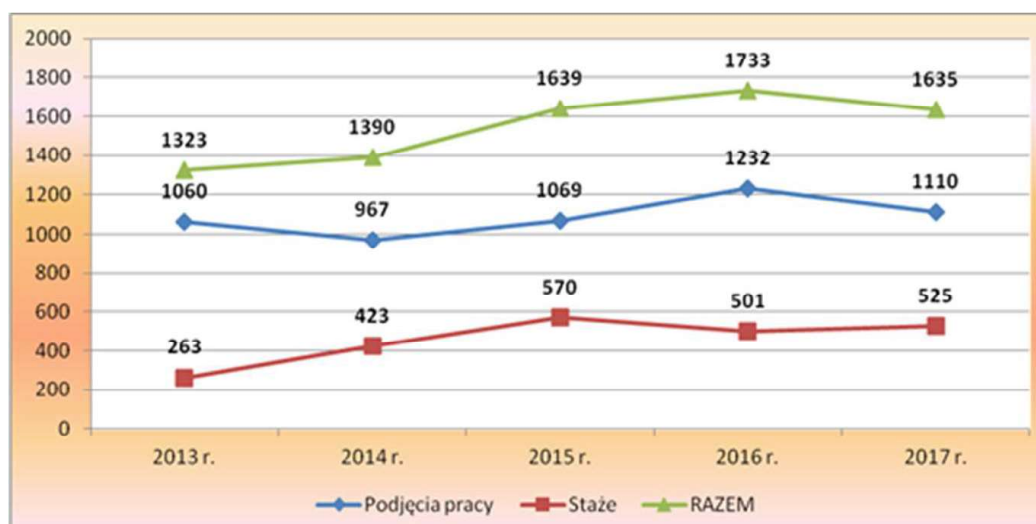
Ubiegły rok to rok nowej perspektywy finansowej, środki z Europejskiego Funduszu Społecznego stworzyły możliwości zintensyfikowania działań poprzez wdrożenie nowych programów, co w konsekwencji pozwoliło na uruchomienie dodatkowej pomocy, przede wszystkim dla osób młodych.

Pozytywnym aspektem prowadzonej lokalnej polityki rynku pracy, mającym wpływ na liczbę oferowanych form, była aktywność samego Urzędu Pracy w pozyskaniu rezerw Funduszu Pracy będących w dyspozycji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Aktywizacja młodych ludzi, zwiększony dostęp do rynku pracy poprzez dostosowanie kwalifikacji i wykształcenia było jednym z głównych wyzwań, w konsekwencji tego osoby młode do 25 roku życia

były podstawową grupą objętą aktywnymi programami rynku pracy, o czym świadczy fakt wysokiego udziału (40 % w 2017 roku) młodych w ogólnej aktywizacji. W całym 2017 r. aktywnymi programami rynku pracy objęto 808 młodych bezrobotnych.

Wykres 7. Liczba podjęć pracy i staży bezrobotnych do 25 r.ż.

Rok	Podjęcia pracy	Staże	RAZEM
2013 r.	1060	263	1323
2014 r.	967	423	1390
2015 r.	1069	570	1639
2016 r.	1232	501	1733
2017 r.	1110	525	1635

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Ropczycach.

Najpopularniejszą formą aktywizacji były staże wraz z bonami stażowymi, w których uczestniczyło 568 osób, a szkolenie wraz z bonami szkoleniowymi ukończyło 109. Ponadto 55 osób podjęło pracę w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, 37 osób otrzymało dotację na podjęcie działalności gospodarczej oraz 39 osób rozpoczęło prace subsydiowane.

Zakończenie

Istotnym elementem realizowanym przez samorząd było przygotowanie młodych do wejścia na rynek pracy jeszcze przed ukończeniem kształcenia na etapie ponadgimnazjalnym, poprzez podejmowanie działań skierowanych do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Działania te polegały na wzbogaceniu kompetencji czy kwalifikacji nabytych w trakcie edukacji formalnej o doskonalenie czy zdobywanie dodatkowych kwalifikacji w drodze aktywizacji uczniów opartej o podejmowanie działań kształtujących predyspozycje zawodowe. Do takich działań należy zaliczyć: organizację staży, praktyk, uczestnictwo w warsztatach, treningach, wyjazdach studyjnych poparte doradztwem zawodowym. Dodam również że realizacja takich działań, odbyła się w szczególności przy wykorzystaniu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007 – 2013.

Na pozytywną tendencję spadku liczby bezrobotnych w powiecie miały oferowane przez lokalnych pracodawców miejsca pracy. W 2016 roku w porównaniu z 2015 liczba pracujących w powiecie zwiększyła się o ponad 700 osób, tj. o 3,6%, gdzie największy wzrost wykazano w sektorze przemysłu i budownictwa (1,6% wzrost Polska, 0,5% województwo podkarpackie).

Strategia działań aktywizacyjnych podejmowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Ropczycach adresowanych do osób młodych pozostających bez zatrudnienia zakłada:

- rozwijanie szkolnictwa zawodowego i podnoszenie jego jakości we współpracy z otaczającym biznesem;
- identyfikowanie potrzeb osób młodych pozostających bez zatrudnienia, w celu rozwoju ich kariery zawodowej lub uzupełnienia kwalifikacji zawodowych;
- wzmocnienie aktywnej polityki rynku pracy adresowanej do osób młodych;
- zwrócenie szczególnej uwagi na miejsca aktywizacji, ich jakość i warunki zatrudnienia dla korzystających ze wsparcia;
- prowadzenie intensywnych działań w zakresie szeroko zakrojonej akcji promującej formy pomocy finansowej przy tworzeniu nowych miejsc pracy dla osób młodych;

- aktywne pozyskiwanie i wykorzystanie środków finansowych w celu osiągnięcia wyższego wskaźnika (niż w 2015r.) udziału młodych bezrobotnych w ogólnej liczbie osób aktywizowanych.

BIBLIOGRAFIA:

<https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/temat> dane zawarte na stronie GUS, Bank Danych Lokalnych (access: 2018, 12, 07).

<http://www.pup-ropczyce.pl/opracowania> (access: 2018, 12, 07).

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2016r., poz. 645).